

26.1.2023

Eduskunnan lakivaliokunta
Lav@eduskunta.fi

Aihe: Lakivaliokunta perjantai 27.01.2023 klo 09.15 / HE 98/2022 vp / Lausuntopyyntö

HE 98/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle avoimuusrekisterilaiksi

Eduskunnan lakivaliokunta pyytää Suomen Yrittäjien lausuntoa avoimuusrekisterilakia koskevasta esityksestä. Kiitämme mahdollisuudesta päästä asiassa kuultavaksi.

Päätöksenteon avoimuuden lisääminen on kannatettavaa

Sekä poliittisen että hallinnollisen päätöksenteon avoimuuden lisääminen on perusteltua ja kannatettavaa. Katsommekin, että avoimuusrekisterin perustaminen lisäisi omalta osaltaan päätöksenteon avoimuutta Suomessa. Rekisterin kautta olisi saatavilla kootusti tietoa siitä, mitkä tahot harjoittavat Suomessa ammattimaista yhteiskuntavaikuttamista ja mihin asioihin vaikutustyö kohdistuu.

Suomen Yrittäjät määrittelee vuosittain pienten ja keskisuurten yritysten toimintaympäristön parantamiseen liittyvät tavoitteet ja hankkeet, joita järjestön palkkasuhteessa olevat henkilöt sekä luottamushenkilöt edistävät hallinnon eri tasoilla. Suomen Yrittäjät osallistuu sääntöjensä mukaisesti yritystoimintaa koskevan lainsäädännön ja toimenpiteiden valmisteluun sekä tekee niitä koskevia aloitteita ja esityksiä, antaa lausuntoja sekä pitää tässä tarkoituksessa yhteyttä viranomaisiin ja muihin päätöksentekijöihin sekä järjestöihin kotimaassa, Euroopan unionissa ja ulkomailla. **Tavoitteemme ja hankkeet, joihin pyrimme vaikuttamaan, ovat julkisia.**

Suomen Yrittäjien esityksiä otettiin huomioon valmistelussa – vielä on kuitenkin varaa keventää ilmoitusvelvollisuudesta aiheutuvaa taakkaa

Olemme avoimuusrekisterin valmistelun yhteydessä pitäneet perusteltuna, että Suomessa otettaisiin käyttöön EU:n avoimuusrekisterin kaltainen järjestelmä. Vaihtoehtoisesti esitimme hallinnollisesti kevyttä järjestelmää, jossa edunvalvontaa ammattimaisesti harjoittavat tahot ilmoittavat vain keran vuodessa, mitä asioita nämä aikovat ajaa, mihin hankkeisiin yritetään vaikuttaa ja keihin ollaan yhteydessä. Tapaamiskohtaisen raportoinnin

sijasta olisi mahdollista kertoa avoimesti jo etukäteen tahot ja vaikuttamiskohteet rekisterissä. Lisäksi esitimme, että yhteydenpitokanavien ilmoittamisvelvollisuudesta tulisi luopua tai korvata se mahdollisuudella ilmoittaa yleisellä tasolla kaikki käytössä olevat vaikuttamiskanavat. **Näkökulmamme on osittain otettu valmistelussa huomioon.**

Hallinnollisen taakan näkökulmasta on erittäin tärkeää, ettei avoimuusrekisteröinti edellytä kunkin edunvalvontaa suorittavan henkilön yksilöllistä raportointia. Rekisterin ehdotetaan rakentuvan aihekohtaisesti siten, että kunkin aiheen tai hankkeen osalta raportoidaan yhteydenpidon kohteet sekä pääasialliset yhteydenpitokanavat. Käsityksemme mukaan vaikuttamiskanavat voidaan helposti ilmoittaa yleisellä tasolla etenkin, jos vaikuttamiskanavia on lukuisia. Tämä helpottaa ilmoitusten laatimista.

Pidämme esityksen tavoitteisiin nähden kuitenkin riittävänä, että toimintailmoitus tehtäisiin vain kerran vuodessa kahden toimintailmoituksen sijasta. Edunvalvontaa ammatiksi tekevien tahojen tavoitteet ovat pääsääntöisesti pitkäaikaisia, eikä vaikuttamisaiheiden tai -hankkeiden sisältökysymyksissä tai vaikuttamiskohteissa tapahdu vuoden sisällä merkittäviä muutoksia.

Edunvalvontaorganisaation taloudelliset tiedot tulee esityksen mukaan ilmoittaa kerran vuodessa. Ilmoituksen tulee sisältää vaikuttamistoimintaan osallistuneiden henkilöiden kokonaismäärä ja vaikuttamistoimintaan käytetyt henkilötyövuodet. Esityksessä korostetaan, että tiedot voivat perustua ilmoittajan omaan arvioon.

Esitys on tältä osin kannatettava. Yrittäjäjärjestössä vaikuttamistyötä tekevät palkatun henkilöstön lisäksi myös luottamushenkilöt, jotka usein toimivat yritystoimintansa lisäksi useammassa yrittäjäyhdistyksessä. Näin ollen olisi erittäin raskasta pitää tarkkaa kirjaa siitä, kuinka paljon luottamushenkilö käyttää vaikuttamistyöhön aikaa, ja mihin yrittäjäyhdistykseen kukin vaikuttamistyö on tarkalleen kirjattava.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Tiina Toivonen
lainsäädäntöasioiden päällikkö